

Onderwerp Voortgang instroomportaal

Steller E.F. Wams

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 57 64 Bijlage(n) 0

Ons kenmerk

Datum 12-05-2021 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met de komst van de Participatiewet zijn er nieuwe doelgroepen die een beroep doen op de dienstverlening van iederz. Mede om deze reden is in 2020 de visie van iederz bijgesteld waar we uw raad vorig jaar per brief over informeerden. In deze brief informeren we u over de voortgang van het instroomportaal. Om de nieuwe doelgroepen een goede plek te bieden, is in 2018 het instroomportaal opgericht. We bieden laagdrempelige ontwikkeltrajecten op maat aan met veel individuele aandacht voor iedereen die ondersteuning wil of nodig heeft bij een eerste stap richting werk of onderwijs. Deze werkwijze gericht op de menselijke maat, vertrouwen en aandacht werkt. Instromers hebben een grote diversiteit aan achtergronden. Denk aan dagbesteding, Wajong, statushouders, ggz-cliënten, cliënten van beschermd wonen en cliënten met een verslavingsachtergrond. Na twee jaar instroomportaal maken we de balans op over de resultaten. Op basis van de in- en uitstroomcijfers kunnen we concluderen dat het instroomportaal voor iedereen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt inzetbaar is. Uit de gesprekken met interne en externe samenwerkingspartners komt naar voren dat er wederzijdse tevredenheid is over de samenwerking, hetgeen zich onder meer uit in een toenemende vraag naar 'extra' plekken. In het kader van de nieuwbouw van iederz is hier al rekening mee gehouden.

Wat doen we in het instroomportaal

In het instroomportaal (IP) bieden we ontwikkeltrajecten aan brede doelgroepen richting een vorm van arbeid en/of onderwijs en praktijkleren. Met het IP zijn de eerste stappen gezet van een (traditioneel) SW productiebedrijf naar een werk/leerbedrijf gericht op (individuele) ontwikkeling van medewerkers binnen een productieomgeving. Het

instroomportaal legt de verbinding tussen maatschappelijke participatie, (arbeidsmatige) dagbesteding en nieuw beschut. Zo geven we invulling aan de – door ons in april 2020 vastgestelde - herziene visie op de rol en taak van iederz binnen het domein van werk, zorg en participatie en dragen we bij aan de inclusieve arbeidsmarkt én aan de beweging van zorg naar arbeid, zoals ten doel is gesteld in het coalitieakkoord 2019-2022.

Het IP is in september 2018 gestart met een groep statushouders in een gecombineerd werk-, ontwikkel- en taaltraject. Daarnaast was in het kader van het GON met iederz de afspraak gemaakt om 20 plekken arbeidsmatige dagbesteding gericht op uitstroom aan te bieden voor een periode van twee jaar. Nu biedt het instroomportaal 50 ontwikkelplekken per dagdeel aan. Hiermee kunnen circa 150 deelnemers op jaarbasis een traject volgen.

Het zijn laagdrempelige ontwikkeltrajecten voor iedereen met afstand tot de arbeidsmarkt die ondersteuning wil of nodig heeft bij een eerste stap richting werk of onderwijs. De focus ligt altijd op persoonlijke ontwikkeling. De trajecten kenmerken zich door drie belangrijke uitgangspunten, namelijk (1) de trajecten zijn op maat met (2) veel individuele aandacht en (3) een warme overdracht naar een vervolgtraject, werk of opleiding. Doordat we maatwerk leveren is het mogelijk om de trajecten aan een brede doelgroep aan te bieden. We zoeken naar de meest optimale plek voor een deelnemer tijdens, en vooral ook, na zijn of haar ontwikkeltraject. We laten deelnemers pas los wanneer zij goed zijn 'geland', dat wil zeggen wanneer zij óf een vorm van arbeid hebben gevonden, óf zijn doorgestroomd naar een vorm van onderwijs. Ook kunnen deelnemers op een veilige manier terugvallen naar zorg (dagbesteding) als een vervolg naar onderwijs of werk niet haalbaar blijkt.

Verbinding en samenwerking met onderwijs, (geestelijke) gezondheidszorg, Thuis in 050 en de directie Werk en Participatie is erg belangrijk. Daar zetten we stevig op in om zo optimaal gebruik te maken van alle aanwezige voorzieningen voor de deelnemer, zodat de beste ondersteuning geboden wordt. Ook zoeken we steeds meer de samenwerking met (sociale) ondernemers om meer divers werk voor deelnemers te creëren dat aansluit bij de ontwikkelbehoefte van deelnemers.

Het instroomportaal wordt nu ingezet voor de volgende groepen:

- inwoners die ondersteund worden vanuit het GON;
- personen in een sociale activeringstraject;
- statushouders;
- personen die zich voorbereiden op beschut werk (of de banenafpraak) en werken aan de ontwikkeling van werknemersvaardigheden;
- personen die begeleid worden in het kader van (re-)socialisering, bijvoorbeeld werken na detentie of de uitvoering van taakstraffen;
- gedetacheerden vanuit de directie werk die aan het werk zijn in het kader van hun re-integratie of het arbeidsfit houden/maken wanneer hun detachering is beëindigd;

- jongeren zonder diploma en/of in het kader van de jeugdzorg;
- personen met een langdurig bijstandsverleden;
- jongeren van het PrO/VSO en entreewerks die hier (aangepaste) stages kunnen doorlopen;
- cliënten in de laatste fase van verslavingszorg die werken aan hun terugkeer in de samenleving;
- inwoners met een indicatie GGZ of beschermd wonen.

Wat levert het op als mensen uit deze groepen weer aan het werk of naar school gaan?

Uit onderzoek van het CPB en SCP naar de brede baten van werk¹ blijkt dat uitstroom naar (een vorm van) werk en/of onderwijs diverse positieve maatschappelijke effecten met zich meebrengt, zoals:

- een positieve invloed op gezondheid en welzijn: afname van maatschappelijke kosten medische voorzieningen en beroep op mantelzorg (naast afname kosten WMO);
- een afname van de kans op schulden dan wel een bijdrage aan vermindering van schulden (NB: er ligt een directe relatie tussen financiële problematiek en gezondheidsklachten alsmede tussen financiële problematiek en maatschappelijke kosten);
- een positief effect op de koopkracht (maar wel sterk afhankelijk van de individuele situatie);
- een significante afname overlast en criminaliteit;
- een deel van deze doelgroepen heeft de potentie om zich door te ontwikkelen: deze personen worden productiever in hun huidige functie of stromen mogelijk uit naar een reguliere werkgever. Deze beweging versterkt het maatschappelijke effect;
- het optreden van een mogelijk (beperkt) multiplier effect, omdat mensen meer te besteden krijgen;
- het deels kunnen voorzien in de (blijvende) behoefte bij werkgevers aan arbeidskrachten aan de onderkant van de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld in de zorg.

Het SCP doet in haar onderzoek naar de brede baten van werk een grove schatting van de maatschappelijke besparingen van werk voor mensen uit de voormalige Wsw-doelgroep. De geschatte besparing bedraagt – in geld uitgedrukt – 5000 euro per persoon per jaar. Dit is naar verwachting een ondergrens, omdat immateriële baten, zoals sociale contacten en levensgeluk, hier niet in zijn meegenomen. Deze besparingen komen bovenop de directe besparingen op bijvoorbeeld de bijstandsuitkering. Meer dan de helft van deze baten slaat niet direct neer bij gemeenten, maar bij zorgverzekeraars of het Rijk.

¹ Zie onderzoek: <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2020/03/20/de-brede-waarde-van-werk>

Wat heeft het Instroomportaal hier aan bijgedragen?

Sinds de start van het IP in september 2018 tot en met maart 2021 hebben 182 deelnemers ontwikkeltrajecten gevolgd, waarvan er op dit moment nog 44 in een traject zitten. De deelnemers hebben de volgende achtergrond:

Herkomst instroom	Aantal	Percentage
Beschermd wonen	1	0,6%
Statushouders	55	30,2%
P-Wet Nieuw beschut	34	18,7%
P-Wet Kansen in kaart	4	2,2%
P-Wet Zelfmelder	8	4,4%
P-Wet Sociale activering	16	8,8%
P-Wet Terugval doelgroepregister	5	2,8%
PRO-VSO Stage	6	3,3%
Gebiedsondersteunend Netwerk (GON)	45	24,7%
Overig	8	4,4%
Totaal	182 ²	100,00%

Het grootste deel van de uitgestroomde deelnemers heeft zich ontwikkeld richting werk of opleiding. In de onderstaande tabel is de status van de deelnemers te zien nadat het traject bij het IP is afgelopen.

Status deelnemer	Aantal	Percentage van totaal
Reguliere opleiding	21	15,2%
Praktijkopleiding	11	8,0%
Vervolgtraject	27	19,6%
Nieuw beschut baan	44	31,9%
Afspraakbaan	2	1,4%
Reguliere baan	8	5,8%
Uitval	19	13,8%
Tijdelijke uitval	6	4,3%
Totaal	138 ³	100,0%

Zo'n 23% gaat een opleiding volgen en bijna 40% stroomt uit naar een betaalde baan, waarvan het grootste deel een baan op een nieuw beschutte

² Inclusief deelnemers die nu een traject volgen bij het Instroomportaal.

³ Exclusief deelnemers die nu een traject volgen bij het instroomportaal.

werkplek. Bijna 20% weet nog geen stap naar opleiding of werk te maken, maar gaat wel door in een vervolgtraject, bijvoorbeeld in een re-integratietraject bij de directie Werk en Participatie of terug naar een dagbestedingsplek, omdat opleiding of werk toch te hoog gegrepen was. Het laatste voorbeeld is ook de bedoeling van het instroomportaal. Inwoners kunnen zo op een veilige manier zich ontwikkelen, zonder dat ze bijvoorbeeld hun dagbestedingsindicatie verliezen. Wat verder opvalt is het lage uitvalpercentage. Op dit moment is 14% van de deelnemers uitgevallen, onder andere door fysieke of psychische klachten en is ruim 4% tijdelijk uitgevallen, bijvoorbeeld door zwangerschap.

Conclusie

Het Instroomportaal helpt mensen uit diverse doelgroepen daadwerkelijk een stap verder richting onderwijs of werk. De brede doelgroepen die iederz bedient heeft baat bij trajecten op maat met veel individuele aandacht en een warme overdracht naar een vervolgtraject, werk of opleiding. Zo levert het Instroomportaal en iederz haar bijdrage aan de doelstelling om zorg en werk te verbinden.

We zijn erg tevreden over de lage uitval van slechts 14 procent. Zeker gezien de kwetsbaarheid van de doelgroep. Wij denken dat de uitgangspunten van maatwerk, persoonlijke begeleiding, niet 'loslaten' werkt. Ook het passende aanbod van werkplekken helpt deelnemers gemotiveerd te houden. Dit sluit aan bij de eerdere bevindingen vanuit Kansen in Kaart met een benadering die uitgaat van aandacht en vertrouwen werkt. Door samenwerking met diverse partijen binnen de gemeente komen we tot de meest optimale plek voor deelnemers om zich verder te kunnen ontwikkelen door middel van werk, praktijkleren of vervolgonderwijs.

De uitstroom naar werk en onderwijs levert maatschappelijk ongeveer 5000 euro per jaar op, zoals blijkt uit het onderzoeksrapport de 'brede baten van werk' van het CPB en SCP. Dat van de 138 uitgestroomde deelnemers er 86 zijn uitgestroomd naar opleiding of betaald werk levert veel maatschappelijke meerwaarde op. Ook voor de gemeente Groningen levert het IP een besparing op in andere domeinen, bijvoorbeeld: van de 45 GON deelnemers zijn er 25 doorgestroomd naar werk of een opleiding. Daarmee besparen we op dagbestedingsplekken, die ons jaarlijks gemiddeld 14.000 euro per plek kosten.

Vervolg en ontwikkelingen

De komst van het nieuwe pand en de inzet op verbreding in werksoorten biedt extra plekken en het stelt ons in staat om beter maatwerk te leveren. Zo kan iederz in de toekomst nog meer betekenen om inwoners die zich bevinden op het snijvlak van zorg en participatie richting werk en onderwijs te begeleiden. Denk daarbij aan inwoners die in aanmerking komen voor arbeidsmatige dagbesteding, sociale activering, uitstroom in het kader van beschermd wonen, re-integratie trajecten werkzoekenden/bijstandsgerechtigden, trajecten voor statushouders en praktijkleren.

Met het instroomportaal lopen we voor op de landelijke discussie van het sociaal ontwikkelbedrijf. Verder kan het van betekenis zijn voor de nieuwe wet inburgering en om crisisdienstverlening vanuit het steun- en herstelpakket te bieden aan inwoners met een afspraakbaan door ze tijdelijk een werkplek te bieden om actief te blijven als werkloosheid dreigt. Ook houden we de aansluiting met de rest van de gemeente om het instroomportaal tot in zijn volle potentie te benutten om meer mensen richting onderwijs of werk te ontwikkelen.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.